

การจัดการห่วงโซ่อุปทานของธุรกิจกาแฟ : กรณีศึกษา กาแฟภูชี้เดือน

อำเภอเวียงแก่น จ.เชียงราย

Managing the supply chain of coffee trading business: a case study of Phu Chee Duan

coffee Wiang Kaen District, Chiang Rai Province

ณัฐวรรณ ยามเย็น

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของกระบวนการจัดการห่วงโซ่อุปทานของธุรกิจกาแฟ “กรณีศึกษา กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกกาแฟอินทรีย์รักษาป่า “ภูชี้เดือน” อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย” สภาวะสภาพและปัญหาของการจัดการห่วงโซ่อุปทาน และนำเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการห่วงโซ่อุปทานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในห่วงโซ่อุปทานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกกาแฟอินทรีย์รักษาป่า “ภูชี้เดือน” โดยการใช้แบบจำลองการจัดการห่วงโซ่อุปทาน SCOR (Supply Chain Operation Reference Model) ในการวิเคราะห์กระบวนการภายในห่วงโซ่อุปทาน ทั้ง 5 ด้าน พบว่า ด้านการวางแผนในส่วนของการผลิตและการส่งคืน ต้องได้รับการพัฒนาในการจัดทำแผนเพื่อรองรับการขยายตัวปริมาณการขายของกลุ่มและเพื่อลดความเสี่ยงที่อาจจะเกิดจากผลผลิตมีปริมาณไม่เพียงพอ และด้านการผลิต พบว่าเกษตรกรที่เป็นสมาชิกในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนขาดการใส่ใจในการเก็บเกี่ยวผลผลิตส่งผลกระทบต่อคุณภาพของวัตถุดิบในการแปรรูป ส่วนด้านอื่น ๆ นั้น อยู่ในเกณฑ์ที่ดี ทั้งนี้ได้นำเสนอแนวทางในการปรับปรุง โดยการใช้การบริหารแบบทั่วทั้งองค์กร (Total Quality Management : TQM) โดยให้มีการคัดเลือกผู้ที่มีความรู้ความสามารถภายในกลุ่ม มาขับเคลื่อนนโยบายของกลุ่มวิสาหกิจ เพื่อช่วยให้วิสาหกิจมีปริมาณผลผลิตเพิ่มมากขึ้น ลดการสูญเสียจากการเก็บเกี่ยวลดลง และทำให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกกาแฟอินทรีย์รักษาป่า “ภูชี้เดือน” มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้นในอนาคต

คำสำคัญ: วิสาหกิจชุมชน การจัดการห่วงโซ่อุปทาน และแบบจำลอง SCOR

ABSTRACT

This research aimed to study the relationship between the coffee business supply chain management processes. "Case Study of Organic Coffee Growers Community Enterprise Group" Phu Chee Duan "Wiang Kaen District" at Chiang Rai Province. To explore the conditions and problems of supply

chain management. And present guidelines for the development of the supply chain management of community enterprise groups. Research is qualitative research. This research tool is to interview the stakeholders in the supply chain of the Phu Chee Duean organic coffee grower community group, namely. Coffee roasting plant operators Merchants collecting coffee beans, Farmers who are members of community enterprise groups and chairman of the enterprise group by using the SCOR supply chain management model (Supply Chain Operation Reference Model) to analyze the processes within the 5 dimensions of the supply chain. The result is planning, production and return. It must be developed in the formulation of a plan to accommodate the expansion of the group's sales volume and to reduce the risk that may arise from insufficient production. While on the other side in good shape Therefore presented ways to improve by using the management of the entire organization (Total Quality Management: TQM). With a selection of people with knowledge and abilities within the group to drive the policy of the enterprise group to strengthen the values of integration There is an exchange of knowledge in coffee production. And help to solve problems within the group in terms of production and management. From introducing this method of improving the efficiency of the supply chain. The president expected that It can help enterprises have an estimate of increased productivity. Loss of harvest is reduced. And make the community enterprise that growers organic coffee and conserve the forest, " Phu Chee Duean" , to be stronger in the future.

Keyword: Community enterprises, Supply chain management Supply Chain Operation Reference Model

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยมีความต้องการใช้เมล็ดกาแฟในประเทศ ปี 2561 อยู่ที่ 95,000 ตันต่อปี แต่ภายในประเทศผลิตได้เพียง 23,617 ตัน จึงต้องนำเข้าถึง 68,616 ตัน เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการใช้ภายในประเทศ (ที่มา: กระทรวงพาณิชย์ ประจำเดือนมกราคม 2562) จึงเป็นโอกาสให้อุตสาหกรรมกาแฟไทยยังมีศักยภาพเติบโตต่อไปได้ ทั้งด้านคุณภาพและปริมาณตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ พร้อมผลักดันขึ้นเป็นพืชเศรษฐกิจตัวใหม่ เนื่องจากแนวโน้มราคาผลผลิตเมล็ดกาแฟคุณภาพในตลาดโลกมีแนวโน้มที่สูงขึ้นจากประเด็นดังกล่าว ทำให้วิสาหกิจชุมชนภูชี้เดือน จ.เชียงราย มีการรวมตัวของเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟอาราบิก้าได้เล็งเห็นถึงโอกาสในการขยายตลาดเมล็ดกาแฟและขยายช่องทางในห่วงโซ่อุปทานของตลาดการบริโภคกาแฟภายในประเทศไทย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการจัดการห่วงโซ่อุปทานของธุรกิจกาแฟ กรณีศึกษา กาแฟภูชี้เดือน อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย ในการเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการจัดการด้านการผลิตและ

การตลาดทั้งระบบ โดยศึกษาในกลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน โรงคั่วเมล็ดกาแฟ และ ตัวแทนจำหน่ายกาแฟ และร้านกาแฟสด ตั้งแต่กระบวนการต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกร ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการห่วงโซ่อุปทานให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ และมีแนวทางที่ช่วยลดต้นทุนการผลิตตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำและส่งเสริมการปลูกกาแฟต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของกระบวนการจัดการห่วงโซ่อุปทานของธุรกิจกาแฟ “กรณีศึกษา กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกกาแฟอินทรีย์รักษาป่า “ภูชี้เดือน” อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย”
2. เพื่อสำรวจสภาพและปัญหาของการจัดการห่วงโซ่อุปทานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกกาแฟอินทรีย์รักษาป่า “ภูชี้เดือน” อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย” โดยพิจารณาจากกระบวนการจัดการแบบ SCOR Model
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการห่วงโซ่อุปทานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกกาแฟอินทรีย์รักษาป่า “ภูชี้เดือน” อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย”

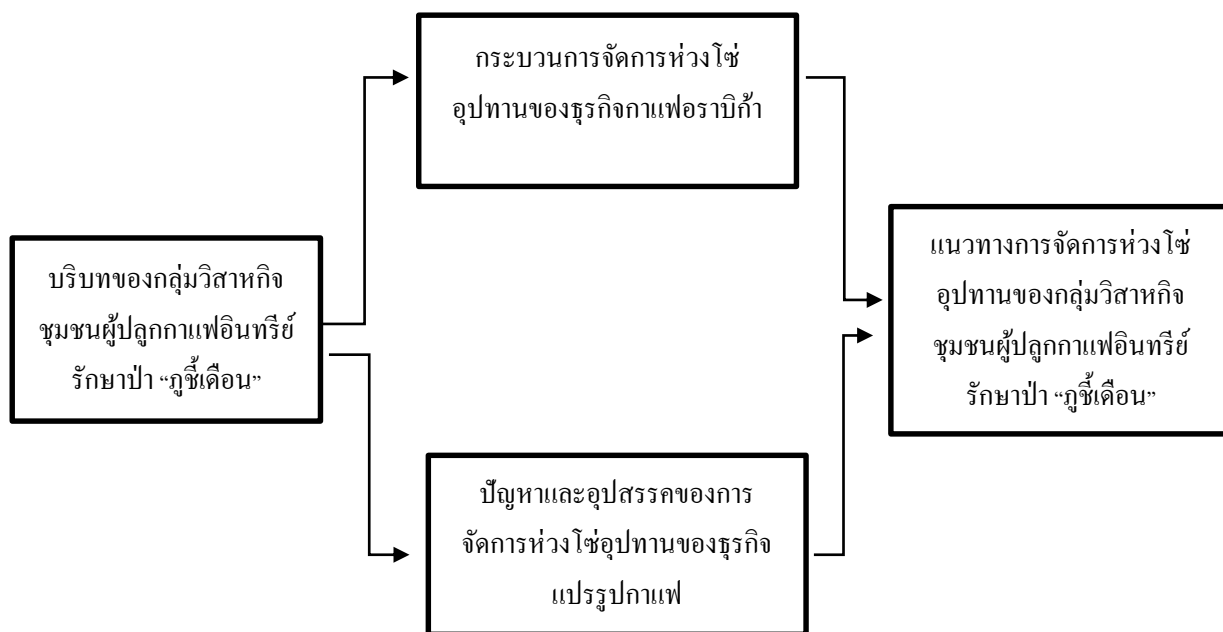
สมมติฐานของการวิจัย

การพัฒนาแนวทางในการจัดการห่วงโซ่อุปทานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกกาแฟอินทรีย์รักษาป่า“ภูชี้เดือน” อำเภอเวียงแก่น จ.เชียงราย ตั้งแต่การวางแผน การจัดหา การผลิต การส่งมอบ และการส่งคืนสินค้ากลับ ระหว่างผู้ปลูกกาแฟภูชี้เดือน อำเภอเวียงแก่น และผู้ประกอบการ มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดต้นทุนในการบริหารงานภายในวิสาหกิจชุมชนรวมถึงการตลาดได้

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ดังต่อไปนี้ ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยจำแนกประเด็นในการศึกษาได้แก่ การจัดการห่วงโซ่อุปทาน การผลิตเมล็ดกาแฟที่ได้มาตรฐาน การพัฒนาเครือข่ายชุมชน และความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และผู้ประกอบการ โรงคั่วกาแฟ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกกาแฟอินทรีย์รักษาป่า“ภูชี้เดือน” พ่อค้าหรือตัวแทนจำหน่ายเมล็ดกาแฟ ผู้ประกอบการ โรงคั่วกาแฟ ผู้วิจัยจะดำเนินการศึกษาข้อมูลใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงในกลุ่มดังกล่าว พื้นที่ทำการวิจัยคือ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกาแฟภูชี้เดือน อ.เวียงแก่น จ.เชียงราย ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลตั้งแต่ ประมาณเดือนพฤศจิกายน – ธันวาคม พ.ศ. 2563

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับห่วงโซ่อุปทาน

ห่วงโซ่อุปทาน หมายถึง แนวทางในการบริหารระบบการทำงานร่วมกันที่ทำให้โซ่อุปทานประสบความสำเร็จในการดำเนินการ และสามารถเพิ่มความพึงพอใจของลูกค้า ทั้งยังช่วยลดต้นทุนของโซ่อุปทานจากการทำงาน โดยวิธีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน และการควบคุมสินค้าคงคลังอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลต่อต้นทุนรวมที่ลดลง ท้ายสุดก็จะสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างรวดเร็ว

Council of Logistics Management (CLM) กล่าวว่า ห่วงโซ่อุปทานเป็นความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนและการบริหารกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดหา การแปรรูป และกิจกรรมโลจิสติกส์ทุกกิจกรรม ซึ่งจะรวมถึงการประสานงานกัน (Coordination) และการปฏิบัติ/ร่วมมือกัน (Collaboration) ระหว่างผู้จำหน่ายวัตถุดิบ ตัวกลาง ผู้ให้บริการขนส่ง และลูกค้า

กระบวนการการบริหารห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain Management หรือ SCM) เป็นกระบวนการของการบริหารทุกขั้นตอนนับตั้งแต่การนำเข้าวัตถุดิบสู่กระบวนการผลิต กระบวนการ สั่งซื้อ จนกระทั่งส่งสินค้าถึงมือลูกค้าให้มีความต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพสูงสุด พร้อมกับสร้างระบบให้เกิดการไหลเวียนของข้อมูลที่ทำให้เกิดกระบวนการทำงานของแต่ละหน่วยงานส่งผ่านไปทั่วทั้งองค์กร การไหลเวียนของข้อมูล

ยังรวมไปถึงลูกค้า และผู้จัดส่งวัตถุดิบด้วยซึ่งในการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทาน ให้มีประสิทธิภาพจึงจำเป็นต้องมีความเข้าใจความรู้พื้นฐานของห่วงโซ่อุปทาน

การพัฒนารูปแบบห่วงโซ่อุปทาน Supply Chain หมายถึงการบริหารการส่งผ่านของข้อมูล (Information) และสินค้าหรือ บริการ (Product or Service) จากแหล่งกำเนิดวัตถุดิบ (Initial Supplier) ไปจนถึงผู้บริโภคคนสุดท้าย (Ultimate Customer) โดยจะต้องมีการร่วมมือกันระหว่างบริษัท/ผู้มีส่วนร่วมที่เป็นสมาชิกภายในห่วงโซ่อุปทาน เพื่อที่จะสามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคด้วยต้นทุนที่ต่ำที่สุด

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain management, SCM)

การบริหารห่วงโซ่อุปทาน หรือการจัดการห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain management) คือ การรวบรวม การวางแผน และการจัดการของกิจกรรมทั้งหมดที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดหา การจัดซื้อ การแปรสภาพ และกิจกรรม การจัดการทั้งหมด ที่สำคัญการจัดการห่วงโซ่อุปทานยังรวมถึงการประสานงาน (Co-ordination) และการทำงานร่วมกัน (Collaboration) กับหุ้นส่วนต่างๆ ในห่วงโซ่อุปทานซึ่งจะเป็นผู้จัดส่งวัตถุดิบ ตัวกลาง ผู้ให้บริการ ผู้ให้บริการโลจิสติกส์และลูกค้า แก่นสำคัญคือการจัดการห่วงโซ่อุปทานจะบูรณาการ (Integrate) ทั้งการจัดการอุปสงค์และอุปทาน ซึ่งรวมถึงทั้งภายในและภายนอกบริษัท

การบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทาน (สุธิ ปิงสุทวิวงศ์, Essential management tools for performance excellence, กรุงเทพฯ: สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ กระทรวงอุตสาหกรรม, 2556, หน้า 159.) หมายถึง การบริหารจัดการเพื่อสอดคล้องประสานการดำเนินการขององค์กรที่เกี่ยวข้องในห่วงโซ่อุปทาน ไม่ว่าจะเป็นผู้ส่งมอบ ผู้ผลิต ผู้จัดจำหน่าย และผู้ค้าปลีกรวมทั้งองค์กรอื่นๆ เพื่อสร้างคุณค่าให้แก่ลูกค้า ซึ่งหลักการปฏิบัติที่ดีที่สุดซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การจัดซื้อ-จัดหา การผลิต การส่งมอบ และการบริหารจัดการของกลุ่มเกษตรกรที่นำระบบการผลิตและการตลาดด้วยวิธีการของรูปแบบสหกรณ์มาวางแผนดำเนินการ การจัดจำหน่าย มีการสร้างมูลค่าเพิ่มในการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทาน การสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าและผู้บริโภคผู้ผลิตทุกฝ่ายได้ผลตอบแทนที่เหมาะสมภายใต้การค้าที่เป็นธรรม ในการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทาน จะส่งผลให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

แนวคิดในการวัดสมรรถนะห่วงโซ่อุปทาน

SCOR Model เป็น โมเดลที่ใช้เพื่ออธิบายการดำเนินงาน การจัดการห่วงโซ่อุปทาน ซึ่งในกระบวนการของห่วงโซ่อุปทานนั้นมีกระบวนการที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่ การวางแผน (Plan) การจัดหา (Source) การผลิต (Production) การจัดส่ง (Delivery) เพื่อให้กระบวนการทั้ง 4 มีความสอดคล้องกันและเกิดประสิทธิภาพในการทำงาน จึงได้มีตัวแบบจำลองการปฏิบัติงาน เพื่ออธิบายถึงลักษณะการดำเนินงานการจัดการห่วงโซ่อุปทาน โดยในการจัดการกระบวนการสำคัญทั้ง 4 กระบวนการนี้ ในแบบจำลองของ SCOR Model

ภาพที่ 1 แบบจำลอง SCOR

ที่มา : SCOR Model Reference 8, Supply Chain Council

องค์ประกอบของแบบจำลอง Supply Chain Operation Reference Model (SCOR Model) คือ มีการกำหนดกระบวนการต่างๆให้เป็นมาตรฐานและ มีการกำหนดมาตรวัด (Metric) หรือดัชนีวัดประสิทธิภาพ Key Performance Indicator (KPI) สำหรับการวัดประสิทธิภาพในแต่ละกระบวนการ และมีวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best practice) ซึ่งสามารถสรุปและแบ่งขั้นตอนการพัฒนาโซ่อุปทาน ออกเป็น 4 ระดับ

ระดับที่ 1 (Top Level : Process Type) กระบวนการในระดับนี้มีการกำหนดขอบเขตตลอดจนเนื้อหาในการดำเนินงานโซ่อุปทาน การสร้างแบบจำลองเพื่อกำหนดเป้าหมายในการแข่งขันและปรับปรุงประสิทธิภาพของโซ่อุปทาน

ระดับที่ 2 (Configuration Level : Process Categories) เป็นแบบของกระบวนการ โดยใน ระดับนี้องค์กรสามารถสร้างแบบจำลองโซ่อุปทานของงานได้ ด้วยการพิจารณาลักษณะกลยุทธ์การดำเนิน

ระดับที่ 3 (Process Element Level : Decompose Process) เป็น กระบวนการนิยามส่วนประกอบของกระบวนการย่อย ข้อมูลป้อนเข้า และ ป้อนออก ในแต่ละกระบวนการย่อยจะมีตัววัดสมรรถนะของกระบวนการ (Performance Metric) และ เสนอวิธีการปฏิบัติงานที่ดีที่สุด (Best Practice)

ระดับที่ 4 (Implementation Level) เป็นส่วนประกอบของกระบวนการที่ไม่ได้กำหนดไว้ใน SCORE Model แต่องค์กรสามารถกำหนดกิจกรรมย่อยหรือส่วนประกอบของกระบวนการเป็น รายละเอียดเฉพาะแต่ละอุตสาหกรรมหรือผลิตภัณฑ์โดยมีการเชื่อมโยงกับระดับที่ 3

ผู้วิจัยจึงมีความมุ่งหมายที่จะศึกษากระบวนการในระดับที่ 1 เพื่อต้องการที่จะตั้งเป้าหมายในการแข่งขันและปรับปรุงประสิทธิภาพในห่วงโซ่อุปทาน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชนาภรณ์ สมานทอง. (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การจัดการโซ่อุปทานผ้าไหมทอมือในจังหวัด สุรินทร์เพื่อยกระดับให้เป็นสินค้า OTOP Premium ผลการศึกษาพบว่า 1)กลุ่มอาชีพมีการวางแผนการ ดำเนินการตามประสบการณ์ทำงานซึ่งไม่มีการจดบันทึกข้อมูล 2)กลุ่มอาชีพส่วนใหญ่มีการผลิตวัตถุดิบเอง โดยการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมในส่วนของวัตถุดิบที่สั่งซื้อจะเลือกจากคุณภาพและตัดสินใจเลือกผู้จำหน่าย 3) กลุ่มอาชีพส่วนใหญ่ผลิตเพื่อรอจำหน่าย โดยจะทำการผลิตอย่างต่อเนื่องซึ่งปัญหาที่พบระหว่างการผลิตส่วนใหญ่พบว่ามีปัญหาเรื่องการข้อมสีย้อมสีผิดและมีการทอผิดลาย 4) กลุ่มอาชีพส่วนใหญ่ในการขนส่งสินค้าไม่มีการบันทึกข้อมูลและจะเลือกวิธีการจัดส่งตามความต้องการของลูกค้า 5) การส่งคืนพบว่ามียานวนมากที่มีการส่งสินค้ากลับเนื่องจากการถ่ายรูปสินค้าบางชิ้นเมื่อเทียบกับสินค้าจริงมีสีไม่ตรงตามที่ลูกค้าต้องการ

กิตติยา ปริญญาสุระเดช และปริยาณัฐ เอื้อยศิริเมธี.(2558)ได้ทำการสำรวจการจัดการโซ่อุปทาน ผ้าชิ้นยวน บ้านโนนกลุ่ม อำเภอสีกี้ว จังหวัดนครราชสีมา พบว่าผู้เล่นแต่ละรายในโซ่อุปทานยังขาดความร่วมมือกันอย่างจริงจังจึงทำให้โซ่อุปทานผ้าชิ้นยวนไม่สมดุลกัน โดยเฉพาะกลุ่มทอผ้า (สมาชิกกลุ่ม) เนื่องจากการเข้าร่วมกลุ่มต้องมีเวลาว่างจากงานประจำ(ทำนา) และรายได้ไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับปริมาณ และคุณภาพที่ผลิตได้ ทำให้เกษตรกรบางราย (สมาชิกกลุ่ม)ไม่มีความมั่นใจผลิต ดังนั้นการที่จะสร้างความ แข็งแรงของโซ่อุปทานนั้นทำได้โดยการให้มีการรวมกลุ่มกันอย่างเข้มแข็ง โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามา มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายร่วมกับชุมชนและสร้างแรงจูงใจในการรวมกลุ่มเพื่อรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ ของผ้าชิ้นยวนให้ยังคงอยู่คู่ชุมชนต่อไป

ธันยธร ดิณภพ , ศิริลักษณ์ เมฆสังข์ และฉันทนา จันทร์บรรจง. (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การจัดการห่วงโซ่อุปทาน โดยวิสาหกิจชุมชนผลิตข้าวอินทรีย์ในเขตภาคกลางของประเทศไทย โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อสำรวจสภาพและปัญหาของการจัดการโซ่อุปทานในวิสาหกิจชุมชนเพื่อศึกษา ความสัมพันธ์ของกระบวนการจัดการโซ่อุปทานกับภูมิปัญญาท้องถิ่นและเพื่อเสนอแนวทางการจัดการห่วงโซ่อุปทานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตข้าวอินทรีย์ โดยวิเคราะห์กระบวนการจัดการโซ่อุปทานกับสภาพ การดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคกลางของประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่าแนวทางการ จัดการโซ่อุปทานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตข้าวอินทรีย์เพื่อให้สามารถดำเนินการด้านการเกษตรได้อย่าง เข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ภายใต้พื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่นและการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการดำเนินชีวิตแล้ว

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร คือ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกกาแฟอินทรีย์รักษาป่า “ภูชี้เดือน”

2. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ประธานกลุ่ม 1 คน รองประธานกลุ่ม 1 คน และสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจผู้ปลูกกาแฟ จำนวน 5 คน พ่อค้าหรือตัวแทนจำหน่ายเมล็ดกาแฟ 1 คน ผู้ประกอบการโรงคั่วกาแฟ 3 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 5 คน

3. ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) และสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อรวบรวมข้อมูลการสนทนากับผู้ให้ข้อมูลในประเด็นปัญหาที่เฉพาะเจาะจง เพื่อดูขั้นตอนการจัดการโซ่อุปทานอุปทานแหล่งผู้ผลิตจากต้นน้ำไปยังปลายน้ำ ตลอดจนแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อวิเคราะห์การบริหารจัดการโซ่อุปทานที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับพื้นที่

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

5. การตรวจสอบความครบถ้วนและถูกต้องของข้อมูล

การตรวจสอบข้อมูลสามเส้า เพื่อตรวจสอบว่าข้อมูลที่ได้จากการสังเกต ด้วยวิธีการตรวจสอบข้อมูลในด้านเวลา สถานที่ และบุคคล พิจารณาว่า ถ้าต่างเวลา ต่างสถานที่ แล้วข้อมูลยังเหมือนเดิมหรือไม่

5.1 การตรวจสอบความสอดคล้องกันของข้อมูลจากการบอกเล่าจากการกระทำโดยข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นหรือทัศนะของผู้ถูกสัมภาษณ์

5.2 ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของผู้ให้ข้อมูล

5.3 การตรวจสอบอคติ

เพื่อให้ผลการศึกษาวิจัยมีความถูกต้อง ดังนั้นผู้ทำการศึกษาดำเนินการตรวจสอบความรู้สึก โน้มเอียงและความคิดเห็นของตนเองที่มีต่อสถานที่ที่ศึกษาที่ได้บันทึกไว้ระหว่างการเก็บข้อมูล เพื่อรักษาความเป็นกลางของผู้ศึกษา

6. การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูล เกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชน พ่อค้าหรือตัวแทนจำหน่ายเมล็ดกาแฟ และผู้ประกอบการโรงคั่วกาแฟ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้แบบสอบถามแบบปลายเปิดเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ซึ่งแบบสัมภาษณ์ประกอบด้วยแนวคำถามการสัมภาษณ์ที่เกี่ยวกับการวางแผน การจัดหา การผลิต การส่งมอบ และการรับคืน รวมถึงกิจกรรมที่เกี่ยวข้องในระบบห่วงโซ่อุปทาน

ผลการวิจัย

จากการศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้ สามารถที่จะสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความเป็นมาของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกกาแฟอินทรีย์รักษาป่า “ภูชี้เดือน” อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกกาแฟอินทรีย์รักษาป่า “ภูชี้เดือน” อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย ได้มีการจัดตั้งขึ้นตั้งแต่ปี 2559 โดยมี พันตำรวจโท กิตติคุณ ช่างเขียน ดำรงตำแหน่งประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และมีสมาชิกทั้งหมด 48 คน มีพื้นที่ในการปลูกกาแฟทั้งหมด 2,000 ไร่ มีผลผลิตเป็นเมล็ดผลสดประมาณ

1,200 ตัน เมื่อผ่านกระบวนการเป็นเมล็ดกาแฟประมาณ 600 ตันต่อปี กลุ่มมีวัตถุประสงค์ 1) ส่งเสริมการปลูกกาแฟเพื่อลดปัญหาการทำลายป่าไม้ 2) ส่งเสริมเกษตรกรให้มีรายได้จากการผลิตกาแฟอินทรีย์ในป่าธรรมชาติ และ 3) เพื่อแก้ปัญหาการกดราคาจากพ่อค้าคนกลางทั้งนี้การปลูกกาแฟเป็นการรักษาป่าและเป็นการเพิ่มพูนรายได้ให้กับเศรษฐกิจฐานรากให้มีความมั่นคง ลดปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า เพิ่มพื้นที่สีเขียวมากขึ้น ลดปัญหาหมอกควัน ส่งผลให้เกษตรกรสามารถมีรายได้เพิ่มมากขึ้นและมีรายได้ที่แน่นอน ผลิตภัณฑ์ที่ทางวิสาหกิจมีการจัดจำหน่าย ได้แก่ เมล็ดกาแฟเพื่อจำหน่ายให้กับพ่อค้าคนกลาง หรือโรงคั่วกาแฟขนาดใหญ่ สารกาแฟ เพื่อจำหน่ายให้กับโรงคั่วขนาดเล็กที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียง และเมล็ดกาแฟคั่ว เพื่อจำหน่ายให้กับลูกค้าร้านกาแฟหรือลูกค้าทั่วไป

2. รายละเอียดของผู้ให้ข้อมูล

2.1 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกกาแฟอินทรีย์รักษาป่า “ภูชี้เดือน”

การวางแผนการผลิต ผู้ผลิตกาแฟมีการวางแผนในการผลิต มีการส่งเสริมการผลิต ซึ่งจะมีขั้นตอนในการวางแผนการผลิต ได้แก่ 1 การรับคำสั่งจองจากผู้ค้าเมล็ดกาแฟ เพื่อนำปริมาณคำสั่งซื้อล่วงหน้าไปจัดสรร โควต้าให้กับสมาชิกในกลุ่ม 2. การดำเนินการส่งเสริมการผลิต มีการตรวจแปลงเพาะปลูกของสมาชิกและทำการประเมินผลผลิตที่คาดว่าจะได้รับ พร้อมกับการส่งเสริมปัจจัยในการผลิต เช่น ต้นพันธุ์กาแฟคุณภาพดี ผลิตภัณฑ์ชีวภาพในการป้องกันแมลงและโรค และ 3 การรวบรวมเมล็ดกาแฟเพื่อรอการแปรรูป

กระบวนการแปรรูปกาแฟ (Coffee Processing) เป็นการแปรรูปขั้นต้นที่นำเอากาแฟสดมาแปรรูปให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมและสะดวกในการนำไป ใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์กาแฟต่อไป มีการผลิตสารกาแฟ 2 วิธีด้วยกันคือ กระบวนการแปรรูปแบบแห้ง (Dry Processing) หรือที่เรียกว่า “การสีแห้ง” และการแปรรูปแบบเปียก (Wet Processing) หรือที่เรียกว่า “การสีเปียก” กระบวนการแปรรูปแบบเปียกหรือสีเปียกจะคำนึงถึงคุณภาพผลิตภัณฑ์ในระดับสูง แต่กระบวนการแบบแห้งจะให้รสสัมผัสกาแฟที่กลมกล่อม

กระบวนการจัดการคลังสินค้า มีการใช้วิธีการแบบ First in First out เพื่อป้องกันสินค้าตกค้างด้วยคุณภาพ ตั้งแต่ลานรับซื้อผลผลิต มีการตรวจสอบคุณภาพของเมล็ดกาแฟในเบื้องต้นก่อนทำการชั่งน้ำหนัก แล้วจึงนำเข้าไปสู่กระบวนการแปรรูปเมล็ดกาแฟ เพื่อทำการสีเมล็ดกาแฟเป็นที่เรียบร้อยแล้วจะต้องนำเมล็ดกาแฟที่ได้มาทำการตากด้วยแดดธรรมชาติที่ลานตาก ใช้เวลาประมาณ 2 สัปดาห์ แล้วจึงทำการเก็บบรรจุกระสอบ โดยมีการบรรจุถุงพลาสติกใสบิดปากให้สนิทแล้วบรรจุในกระสอบป่านอีกครั้งเพื่อป้องกันแมลง นำเมล็ดกาแฟหรือสารกาแฟในโกดังเก็บที่มีอากาศถ่ายเทได้สะดวกและป้องกันแมลงจำพวกมอดเข้าทำลาย

กระบวนการของการกระจายสินค้าและการส่งมอบสินค้าให้ลูกค้านั้น จะต้องพิจารณาจากวัตถุดิบที่ลูกค้าต้องการ โดยเมล็ดกาแฟ ส่งมอบให้กับลูกค้าที่เป็นโรงคั่วกาแฟขนาดใหญ่ที่มีเครื่องสีกาแฟ ปริมาณการสั่งจะมีปริมาณที่มาก ซึ่งในกลุ่มวิสาหกิจมี 2 ราย ได้แก่ โรงคั่วกาแฟผาตั้ง และ โรงคั่วกาแฟ A

(นามสมมติ เนื่องจากเป็นข้อมูลทางการค้า) สารกาแฟส่งมอบให้ลูกค้าที่เป็นโรงคั่วกาแฟขนาดเล็กที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียง ส่งมอบสินค้าโดยใช้บริการบริษัทขนส่งเอกชน และกาแฟคั่วส่งมอบให้ลูกค้าที่เป็นลูกค้าปลีกหรือลูกค้าที่เป็นร้านกาแฟ ส่งมอบโดยใช้บริการบริษัทขนส่ง เช่น ไปรษณีย์ไทย Kerry และอื่นๆ

ปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกร ได้แก่ การส่งมอบผลผลิตที่ไม่มีคุณภาพ และ ปริมาณการส่งมอบไม่ได้ตามเป้าหมายที่วิสาหกิจคาดการณ์ไว้

ปัญหาและอุปสรรคของลูกค้า ได้แก่ ค่าสั่งซื้อของลูกค้าล่าช้าส่งผลต่อการจัดหาวัตถุดิบ และกระทบต่อการจัดสรรโควต้าให้กับลูกค้า

ปัญหาและอุปสรรคภายในของกลุ่มวิสาหกิจ ได้แก่ พื้นที่ลานตากมีไม่เพียงพอ และต้นทุนการผลิตสูงกว่าท้องตลาด เช่น ค่าแรงงาน

2.2 สมาชิกเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟอินทรีย์รักษาป่า “ภูชี้เดือน”

กระบวนการบำรุงรักษาและการดูแลรักษาผลผลิต กาแฟที่เพาะปลูกในพื้นที่อำเภอเวียงแก่นนั้น ใช้สายพันธุ์อาราบิกา เป็นสายพันธุ์หลัก ภายหลังจากการเก็บเกี่ยวผลผลิตกาแฟ เกษตรกรจะมีการดำเนินการตัดแต่งกิ่งเพื่อให้เกิดการเปิดตาออก การป้องกันแมลงและโรคพืช มีการสำรวจแปลงเป็นประจำ ในส่วนของโรคพืช ได้แก่ โรคราสนิมในกาแฟ เกิดจากเชื้อรา ส่งผลให้ติดผลผลิตน้อย และแมลงมอด เป็นศัตรูพืชที่เข้าทำลายต้นกาแฟและผลกาแฟ ก่อให้เกิดความเสียหายผลผลิตที่ได้ไม่มีคุณภาพและไม่สามารถนำไปแปรรูปได้ การป้องกันใช้ผลิตภัณฑ์ชีวภาพ ได้แก่ เมตาไรเซียมในการกำจัดและป้องกันแมลงมอด

การวางแผนการผลิตของเกษตรกร ส่วนใหญ่จะมีการบำรุงรักษา โดยกระบวนการการวางแผนมีการดำเนินการดังนี้ ได้แก่ การประมาณการผลิต การรับการจัดสรรโควต้า กำหนดเวลาในการจัดเก็บ การจัดการด้านแรงงาน และการคัดแยก

ปัญหาในกระบวนการผลิตของเกษตรกร ได้แก่ ปัญหาการขาดแคลนแรงงาน ต้นทุนค่าจ้างแรงงานในการจัดเก็บ และการควบคุมคุณภาพของเมล็ดกาแฟที่จัดเก็บ แนวทางการป้องกันและแก้ไข ได้มีการวางแผนการจ้างแรงงานให้สอดคล้องกับช่วงเวลาการจัดเก็บ และใช้แรงงานภายในครอบครัวในการจัดเก็บ

2.3 ผู้ประกอบการโรงคั่ว จากการสัมภาษณ์ พบว่า โรงคั่วกาแฟทั้งสองแห่งเป็นลูกค้าที่มีความต้องการปริมาณสารกาแฟต่อปีประมาณ 20 – 25 ตัน โดยจะทำการคั่วสารกาแฟเพื่อแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เมล็ดกาแฟคั่วสำเร็จ ให้แก่ ร้านกาแฟสดทั่วไป และลูกค้าทั่วไป ทั้งนี้ทางโรงคั่วมีกระบวนการในการจัดการห่วงโซ่อุปทาน สรุปได้ดังนี้

การวางแผนในการจัดหาวัตถุดิบ ผู้ประกอบการโรงคั่วมีการบริหารจัดการการจัดหาเมล็ดกาแฟทั้งในแบบของกะลากาแฟและสารกาแฟให้ได้ปริมาณตามที่ต้องการใช้ในแต่ละปี จึงต้องมีการสั่งซื้อผ่านทางกลุ่ม ทั้งนี้ทางโรงคั่วกาแฟจะมีคำสั่งซื้อให้แก่ วิสาหกิจหรือพ่อค้าในพื้นที่ล่วงหน้าเพื่อดำเนินการจัดหาเมล็ดกาแฟหรือสารกาแฟ แล้วจึงทำการสั่งซื้อตามจำนวนที่ต้องการ

กระบวนการจัดการคลังสินค้า นั้น จะต้องมีการจัดรูปแบบการจัดการแบบเข้าก่อน ออกก่อน เพื่อลดปัญหาการค้างสต็อกและการเสียหายจากการจัดเก็บเมล็ดกาแฟ ระยะเวลาในการจัดส่งสินค้าให้กับลูกค้าขึ้นอยู่กับระยะทางและบริการของขนส่งในแต่ละบริษัทที่ให้บริการในพื้นที่นั้นๆ โดยส่วนใหญ่ หากส่งผ่านบริษัทขนส่งจะใช้เวลาไม่เกิน 2-3 วัน

ปัญหาและอุปสรรคในการทำการค้าร่วมกันกับวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกกาแฟอินทรีย์รักษาป่า “ภูชี้เดือน” วิธีการแก้ปัญหาอย่างไร และมีแนวทางในการป้องกันปัญหา ทั้งนี้ทางโรงคั่วมีแนวทางในการป้องกันปัญหารองรับในการจัดการด้วยการหาซัพพลายเออร์ที่มีความสามารถในการรวบรวมเมล็ดกาแฟเพื่อรองรับกับปัญหาที่เกิดจากการรวบรวมเมล็ดกาแฟของซัพพลายเออร์รายอื่นๆ มากกว่า 2 ราย

3. การจัดการห่วงโซ่อุปทานของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกกาแฟอินทรีย์รักษาป่า “ภูชี้เดือน”

จากการสำรวจและทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึก ทั้งในส่วนของเกษตรกรผู้เป็นสมาชิกของกลุ่มวิสาหกิจ ผู้ประกอบการ โรงคั่วกาแฟ ร้านกาแฟและลูกค้าทั่วไป ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกกาแฟอินทรีย์รักษาป่า “ภูชี้เดือน” ผู้วิจัยได้มีการนำแบบจำลอง SCOR หรือแบบจำลองห่วงโซ่อุปทานมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาห่วงโซ่อุปทาน สำหรับการพัฒนาและปรับปรุงห่วงโซ่อุปทานนั้น จะต้องมีการพิจารณาการจัดการในห่วงโซ่อุปทานในแต่ละส่วน เพื่อหาจุดที่ขาดประสิทธิภาพ แล้วดำเนินการหาวิธีและเทคนิคในการแก้ไขปัญหาและปรับปรุงจุดนั้น เพื่อให้มีการดำเนินการและจัดการงานนั้นให้ดียิ่งขึ้น

4. ปัญหาและอุปสรรคของการจัดการห่วงโซ่อุปทาน

4.1 ข้อจำกัดของเมล็ดกาแฟ เป็นพืชที่เมื่อผลสุกแล้วจะต้องทำการเก็บทันที หากเลยระยะเวลาเก็บผลสุกจะร่วงเสียหายไม่สามารถนำมาเข้าสู่กระบวนการผลิตได้ ดังนั้นจึงต้องมีการจ้างแรงงานในการเก็บผลผลิตทันที มิฉะนั้นจะส่งผลกระทบต่อปริมาณผลผลิตกาแฟ

4.2 ปัญหาที่ไม่สามารถควบคุมได้ ได้แก่ ด้านสภาพภูมิอากาศ ด้านโรคระบาดในพืช โดยเฉพาะ โรคราสนิมกาแฟ ด้านศัตรูพืช และด้านต้นทุนแรงงานในการจัดเก็บเมล็ดกาแฟ

4.3 ปัจจัยภายในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ การควบคุมคุณภาพในการเก็บผลผลิตที่ไม่ได้คุณภาพตามมาตรฐาน ซึ่งเกิดจากปัญหาด้านแรงงานที่รับจ้างเก็บผลผลิต ไม่ใส่ใจในการเก็บผลผลิต และพื้นที่ในการตากเมล็ดกาแฟไม่เพียงพอ

5. แนวทางการหาวิธีปรับปรุงสายสัมพันธ์ของห่วงโซ่อุปทานของผู้ปลูกกาแฟอินทรีย์รักษาป่า “ภูชี้เดือน”

จากการศึกษาการจัดการห่วงโซ่อุปทาน โดยใช้แบบจำลอง SCOR พบว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชน มีการจัดการห่วงโซ่อุปทานในเกณฑ์ที่ดีอยู่แล้ว อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้หาวิธีปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพสายสัมพันธ์ของห่วงโซ่อุปทาน โดยใช้การบริหารแบบทั่วทั้งองค์กร (TQM) มีการคัดเลือกและแต่งตั้งสมาชิกรับผิดชอบการพัฒนาคุณภาพองค์กร โดยมีการกำหนดแผนในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ดังนี้ ต่อมาในการดำเนินการ

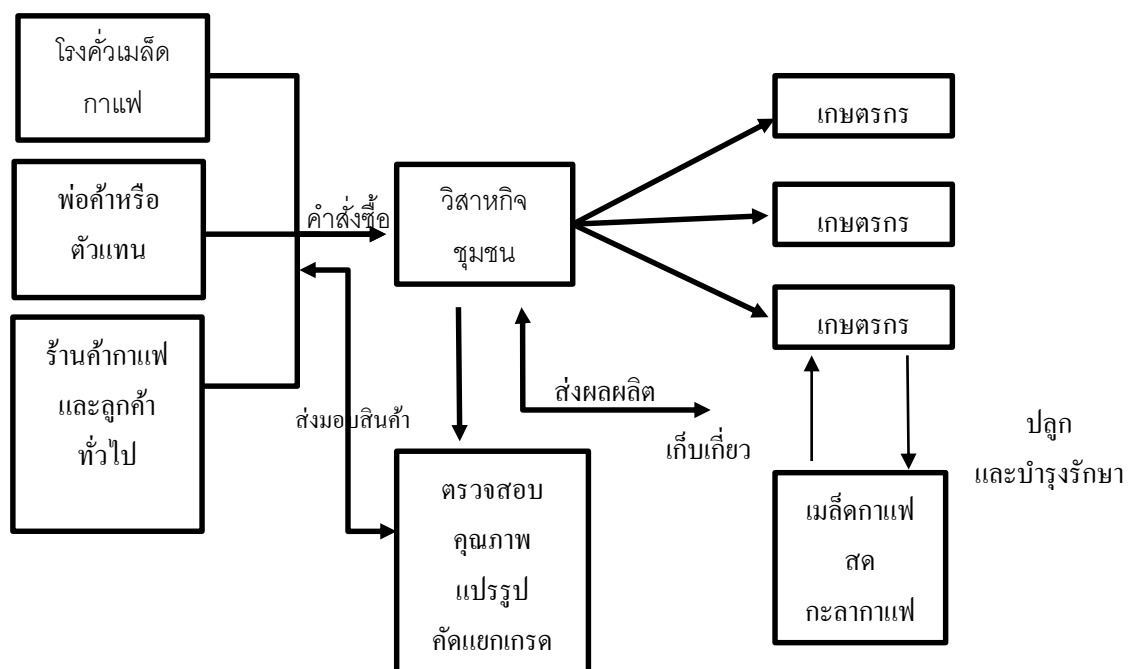
จะต้องมีความรับผิดชอบต่อการดำเนินโครงการ พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมในการคิดและวิเคราะห์ตามแผนงานที่วางไว้ สุดท้ายต้องมีการติดตาม ตรวจสอบ ประเมิน และแก้ไข

จากการนำเสนอแนวทางการพัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพสายสัมพันธ์ของห่วงโซ่อุปทาน โดยใช้การบริหารแบบทั่วทั้งองค์กร (TQM) จะสามารถช่วยให้กลุ่มวิสาหกิจมีความเข้มแข็ง และสามารถที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตกาแฟทั้งยังสามารถที่จะควบคุมคุณภาพได้ตั้งแต่ในแปลงปลูกจนถึงการแปรรูปรวมไปถึงผลผลิตที่น่าจะเพิ่มขึ้นจากการดำเนินการในรูปแบบเชิงรุก

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาเรื่อง สามารถอภิปรายผลของการวิจัย ได้ดังนี้

จากผลการศึกษาการจัดการห่วงโซ่อุปทานของธุรกิจกาแฟ : กรณีศึกษา กาแฟภูชี้เดือน อำเภอเวียงแก่น จ.เชียงราย พบว่า จุดเริ่มต้นของการขับเคลื่อนห่วงโซ่อุปทานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนั้นมาจากการรวมกลุ่มของเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟในพื้นที่ ภูชี้เดือน อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมกันรวบรวมผลผลิตเพื่อการแปรรูป และสร้างอำนาจการต่อรองราคา จึงก่อให้เกิดการรวมตัวกันขึ้น โดยที่กลุ่มวิสาหกิจทำการรวบรวมปริมาณกาแฟตามคำสั่งซื้อเพื่อส่งมอบให้ครบตามจำนวน ทางกลุ่มวิสาหกิจได้มีการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์กาแฟแล้ว เพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ให้มีมูลค่าสูงขึ้นเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่สมาชิกในกลุ่ม จากการวิเคราะห์การจัดการห่วงโซ่อุปทานด้วยแบบจำลองแบบ SCOR ได้มีการนำมาสรุปตามภาพด้านล่าง ดังนี้

ภาพที่ 2 แสดงลักษณะการดำเนินงานภายในห่วงโซ่อุปทานวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกกาแฟอินทรีย์รักษาป่า “ภูชี้เดือน”

กระบวนการในการวางแผนนั้นถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ดีมีการกำหนดเป้าหมายและวิธีในการดำเนินการ ปัจจุบันมีการขายกาแฟผ่านระบบออนไลน์ซึ่งอาจจะเกิดความผิดพลาดที่อาจจะส่งผลกระทบต่อการค้าสินค้าได้ จึงควรที่จะมีการวางแผนเพื่อป้องกันในประเด็นดังกล่าว

กระบวนการด้านการจัดซื้อจัดหา พบว่า กลุ่มวิสาหกิจควรที่จะต้องมีการเน้นย้ำให้สมาชิกมีการตรวจสอบป้องกัน โรคราสนิมกาแฟและการเข้าทำลายของแมลงมอดที่อาจจะระบาดและส่งผลกระทบต่อผลผลิตในสวนกาแฟได้

กระบวนการผลิต โดยมีกระบวนการตรวจสอบมาตรฐานของวัตถุดิบก่อนที่จะนำเข้าสู่กระบวนการแปรรูป โ และอีกหนึ่งประเด็นปัญหาคือพื้นที่ในการแปรรูป โดยเฉพาะลานตากกาแฟที่มีขนาดพื้นที่ไม่เพียงพอต่อการตากเมล็ดกาแฟ

กระบวนการขนส่ง ในส่วนของการขนส่งนั้นถือว่าไม่ได้ก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับกลุ่มวิสาหกิจ

กระบวนการส่งคืน ธุรกิจค้ากาแฟนั้นเป็นธุรกิจที่มีการสั่งซื้อของล่วงหน้ามีการดูแลและตรวจสอบคุณภาพทุกขั้นตอน

จากการศึกษาทางผู้วิจัยได้หาวิธีปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพสายสัมพันธ์ของห่วงโซ่อุปทาน โดยใช้การบริหารแบบทั่วทั้งองค์กร (TQM) เป็นเครื่องมือในการปรับปรุงสายสัมพันธ์ ตั้งแต่การคัดเลือกบุคคลเพื่อเข้ามาช่วยในการถ่ายทอดองค์ความรู้และติดตามช่วยเหลือสมาชิกในส่วนของการบำรุงรักษาสวนกาแฟให้มีคุณภาพ การเก็บผลผลิต การจัดเวลาในการจัดการแปลงปลูก จนสิ้นกระบวนการนำส่งผลผลิต รวมไปถึงการปลูกฝังค่านิยมของกลุ่มที่จะต้องยึดมั่นในความสามัคคีเพื่อเป็นกลุ่มที่เข้มแข็งต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในงานวิจัย

- ควรมีการนำเทคโนโลยีโซล่าโดมเพื่อแก้ปัญหาพื้นที่ลานตากไม่เพียงพอ และลดระยะเวลาในการกระบวนการตากลงส่งผลให้การดำเนินการทั้งระบบรวดเร็วขึ้น

- ควรมีการจัดตั้งทีมในการสำรวจแปลงกาแฟของสมาชิกในการควบคุมคุณภาพ และยังสามารถนำข้อมูลมาวางแผนการเก็บผลผลิตเพื่อแก้ไขปัญหาต้นทุนเรื่องของค่าแรง ทั้งยังสามารถแก้ไขปัญหาผลผลิตไม่ได้คุณภาพอีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงพาณิชย์.(2562). รายงานข้อมูลทางการค้า ประจำเดือนมกราคม 2562.

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.(2562). รายงานข้อมูลสินค้าเกษตรกาแฟ 2562.

กิตติยา ปริญญาสุรเดช และปรีชาณัฐ เอียบศิริเมธี.(2558).การจัดการ โห้ชูปทานฟ้าชันยวน

- บ้านโนนกลุ่ม อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา.คณะบริหารธุรกิจ.วิทยาลัยนครราชสีมา.
คมสัน โสมณวัตร. (2557). เอกสารประกอบการเรียนการสอนรายวิชา LOG2401 (การจัดการโลจิสติกส์และ
โซ่อุปทาน).หลักสูตรการจัดการโลจิสติกส์ บริหารธุรกิจบัณฑิต วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ชั้นยธ ดิณภพ ศิริลักษณ์ เมฆสังข์ ฉันทนา จันทร์บรรจง. (2559). การจัดการห่วงโซ่อุปทานโดยวิสาหกิจ
ชุมชนผลิตข้าวอินทรีย์ในเขตภาคกลางของประเทศไทย.วารสารวิจัยและพัฒนาโลยอลงกรณ์ใน
พระบรมราชูปถัมภ์ , แหล่งที่มา :
<https://so06.tcithaijo.org/index.php/vrurdihsjournal/article/view/74009/59893>
- ชนากรณ์ สมานทอง. (2561) .การจัดการโซ่อุปทานผ้าไหมทอมือในจังหวัดสุรินทร์เพื่อยกระดับให้เป็น
สินค้า OTOP Premium.วิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน. มหาวิทยาลัยศรีปทุม
- ชนัญญา วสุศรี และ ดวงพรรณ กริชชาญชัย ศฤงคารินทร์. (2550).การจัดการโซ่อุปทาน กรณีศึกษา
ปฏิบัติการภาคธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร:Logistics book.
- สุธี ปิงสุทธีวงศ์. *Essential management tools for performance excellence*. กรุงเทพฯ:
สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ กระทรวงอุตสาหกรรม, 2556. หน้า 159-161.
- Supply-Chain Council, 2004, *Supply-Chain Operations Reference-Model: SCOR VERSION 6.1*, Supply-
Chain Council: Pittsburgh., p. 2.
- Supply-Chain Council. (2017). *Supply Chain Operation Reference Model: SCOR Version 12.0*.
Pittsburgh, PA: Supply Chain Council, Inc.